

Lastovo

jadranská výspa civilizace

napsal Zdeněk Kukul
foto Zdeněk Kukul
a Veronika Chladová

Který chorvatský obydlený ostrov je nejdál od pevniny? Vis nebo Lastovo? Odpověď není jednoduchá. Považujeme-li poloostrov Pelješac za pevninu, je to Vis. Jinak musíme hlasovat pro Lastovo. V každém případě je Lastovo pevnině nejbližší komunikčně a časově. Vždyť ze Splitu trvá plavba trajektem na Lastovo skoro pět hodin, zatímco na Vis méně než tři.

Oba ostrovy mají ve své odlehlosti leccos společného. Více než čtyřicet let, téměř celé období poválečné Jugoslávie, byly i se svým okolím uzavřenými vojenskými oblastmi. Místní obyvatelé tu směli žít na zvláštní povolení, turisté sem však přístup neměli. Bariéry byly plně uvolněny až začátkem 90. let minulého století, v době, kdy se Chorvatsko osamostatnilo.

„Báječná izolace“ společně s dlouhou vojenskou přítomností má i svá pozitiva, zvláště pro ty, kteří masový cestovní ruch příliš v lásce nemají. Nenajdeme tu žádné hotelové komplexy, žádná apartmánová města. Místní, ostrované, jsou zvyklí starat se sami o sebe, žít z darů moře i země. Na cestovním ruchu nejsou příliš závislí, žijí svým původním poklidným rytmem, daným už po staletí koloběhem ročních období.

MINIATURNÍ SOUOSTROVÍ

Lastovo je ostrovem krajinných kontrastů. Na rozdíl od Visu má kolem sebe spoustu menších ostrovů, vět-

ně těch úplně nejmenších je jich 46. Celé Lastovské souostroví bylo v roce 2006 vyhlášeno chráněnou krajinnou oblastí, v chorvatské terminologii je to „park prirode“.

K Lastovu připlujeme zpravidla ze severu, od Korčuly. Z dálky se zdá být ostrov kompaktním. Jakmile se přiblížíme, rozeznáváme členité pobřeží s hluboce zaříznutými zátokami. Tady, na severním pobřeží Lastova, jsou srázy svěže zelené, porostlé bujnou vegetací. Nejčastějším stromem je tu rozeklaná borovice halebská. Na západ a východ od ostrova je mnoho menších ostrůvků. Romantickými průlivy můžeme doplout k jižnímu pobřeží, které je naopak bez vegetace – holé, syrové, s obnaženými vrstvami vápence. Zátokami je rozekláno i jižní pobřeží. Ta nejhlubší má přílehlavý název Skrivena Luka, což znamená „ukrytý přístav“. Najdeme zde pár kamenných domků, molo pro menší lodě a sezonní restaurace. Ústí zátoky stráží největší kamenný maják na ostrově, Struga.

Trajektový přístav pro celý ostrov je na západním pobřeží v nepříliš estetickém sídle Ubli, tvořeném převážně vojenskými domy z časů mezi dvěma světovými

Vyloďení KOLOLODI v bývalém válečném přístavu na ostrově Prežba.

Lastovo je součástí Jubilejní cesty programu **KOLOLOĐ** (www.kololod.cz).

Na Lastovo plují **linkové trajekty a vznášedla** (rychlolodě) ze Splitu a v létě i z Dubrovníku (www.jadrolinija.hr).

Místní informace a zprostředkování **ubytování**: Turistická zajednica Lastovo, Pjevor, tel. +385 20 801018, tz-lastovo@du.t-com.hr.

válkami, kdy ostrov patřil Itálii. Ublí je ve své nevzhlednosti na ostrově výjimkou. „Hlavní město“ Lastovo se rozkládá při severním pobřeží, od moře je však odděleno mohutným kopcem, na jehož jižních úbočích je rozeseta malebná směsice starých kamenných domů s typickými komíny (tzv. fumary). Žije tu většina z tisícovky ostrovanů. Poloha města stranou od pobřeží je strategická – v minulosti měla význam hlavně proto, aby město nebylo „na ráně“ pirátům a Turkům, kteří ostrov často obléhali.

Město Lastovo má dva samostatné malé přístavy, Sv. Mihajlo a Lučica. Jeden z nich je vhodné zvolit za východisko pro průzkum vnitrozemí ostrova. Oba přístávky jsou s městem Lastovo spojeny úzkými, strmými silničkami. Kousek na západ je v chráněné zátocce sympatická, rázovitá rybářská obec Zaklopatica. V místní hospodě zpravidla mají čerstvé ryby anebo mořské plody za rozumné ceny.

VÝLET NA KOPEC

Máme-li k dispozici kolo, otvírají se nám zajímavé možnosti výletů po ostrově, a to pro všechny cyklistické povahy – od pohodových rekreačních jezdců až po ostré bikery. Pro ty druhé jsou hodné doporučení zejména cesty ve východní, téměř neosídlené části ostrova. Makadamové cesty procházejí pestrou krajinou střídajících se lesíků, políček, skal a nezdělaných končí u mořského břehu v pěkných zátokách, příhodných pro osvěžující koupel. Za zmínku stojí skalnatá zátoka Zace s až neuvěřitelně průzračnou vodou a malým původním domkem přímo na břehu. Přírodních zátok je tady však víc, každý si tak může najít tu „svoji“.

Rekreační cykloturisté by si měli zajet z Ublí do Pasaduru, kde je jediný hotýlek na ostrově – Solitudo, přímo u mostu, přes úzký průliv mezi ostrovem Lastovo a ostrůvkem Prežba. Na Prežbě najdeme pozůstatky vojenské přítomnosti – opuštěné vojenské baráky a mola, ke kterým jsou dnes místo válečných korvet vázány sportovní i tradiční jachty. Blízké okolí i celý sousední ostrov Mrčara jsou doslova prošívané ukrytými podmořskými tunely, kdysi tajnými

podzemními chodbami, střílnami a kryty. To vše bylo vybudováno za Titovy vlády, od konce druhé světové války do 80. let minulého století.

Téměř povinností každého návštěvníka ostrova by mělo být zdolání nejvyššího bodu ostrova, 415 metrů vysoké hory Hum (název znamená prostě kopec). Nejen pro ten pocit být nejvyšší, ale zejména pro až neskutečně krásné výhledy při výstupu, ze samotného vrcholu i při následném sestupu. Na

Největší polje na ostrově je mezi Lastovem a Skrivenou Lukou.

Ostrované tu pěstují **olivny, zeleninu** a hlavně **vinnou révu** typické místní odrůdy **marastina**. S vínem se blíže seznámíte nejlépe **v místních konobách** (dříve vinných sklepích, dnes už spíše restauracích), z nichž nejlepší pověst má **Bačvara** v dolní části města **Lastovo**. Tam dostanete i dobré **sezonní jídlo**.

Hum lze vyjít pěšky i vyjet na kole. Od Ublí vede až na vrchol nová silnice postavená vojáky, kteří dodnes mají poblíž vrcholu základnu. Trasa představuje prudké stoupání zprvu bujným, na jaře zvláště voňavým borovým lesem, později už jen nízkou macchií, která umožňuje daleký výhled zpět na úrodné **polje** (zemědělsky využívaná krasová půda) mezi městem Lastovo a Ublí, na pobřeží i na prstencích okolních ostrovů a ostrůvků. Po výstupu na

Skrivena Luka v máji.

vrchol se krajina náhle mění. Před návštěvníky se otevírá dramatický pohled na bezlesé jižní svahy a na širé moře. V nejjasnějších dnech s ostrou viditelností je možné za mořem zahlédnout pás pobřežních hor na italském poloostrově Gargano (je vzdálen něco málo přes 100 km).

Pokračujeme-li za vrchol, cesta se zhorší a v krátkém úseku se stane jen stěží sjízdnou (což ostřejší bikeri naopak uvítají). Sjedeme z kopce až na asfaltku spojující Lastovo a Skrivenou Luku.

SAPLUNSKÁ PLÁŽ

Láká-li vás kratší mořský výlet s koupáním tropického typu, plujte na východ. Po hodině plavby od Lučice se dostanete ke skupince ostrůvků zvaných Lastovnjaci, z nichž druhý největší, Saplun, má na místní poměry překvapivě rozlehlou písčitou pláž v mělkém chráněném zálivu. Moře tu bývá dobře prohřáté už za prvních slunečných květnových dnů.

Hledáte-li komfortní hotely, bohatý společenský život a širokou nabídku globalizovaných longdrinků přinášejících živější atmosféru až k vašemu plážovému lehátku, na Lastovo nejezděte. Luxus Lastova je jinde a jeho hodnota roste. Oceníte ho v nezabetonovaném, členitěm přírodním pobřeží, v nearanžovaném setkání s místními, kteří ještě nosivají kroj ve všední den a vůbec ne kvůli turistům, v tichém soumraku pozorovaném z renesanční lodžie na kostelním náměstíčku, ve skleněném zemitého, a přesto jiskrného ostrovního vína.

Přístávek Lučica pod Lastovem.

Pro aktivní pobyt na Lastovu je ideální **květen, červen, září a říjen**.

Jednoduché **ubytování v soukromí** lze v této době pořídit za 15–20 eur/os.